

E. O. Messter 60 godina star

9. novembra 1953. navršio je E. O. Messter, suvlasnik i poslovni direktor firme Zeiss-Aerotopograph, München, svoju 60. godinu. Uprava Geodetskog lista pridružuje se čestitkama koje su E. O. Messteru upućene tom prigodom. E. O. Messter potječe iz poznate optičarske familije. Njegov otac je dapače osnivač njemačke kinematografije i filmske industrije, te konstruktor prve automatske aerokamere za snimanje u nizovima. Tako je studij i djelatnost E. O. M-a bila već u mladosti usmjerena na optičko-fotografske discipline. Ubrzo se posvetio izgradnji njem. fotogrametrijske industrije. On je u nju uložio ne samo svoj novac, već i svu svoju energiju, rad i stručnu spremu. U suradnji sa prof. Hegershoffom i svojim ocem on nastavlja svoju djelatnost na produkciji fotogrametrijskih instrumenata naj-

prije kod firme Gustav Heyde, Dresden, a kasnije oni osnivaju firmu Aerotopograph, Dresden, čija je djelatnost bila vrlo bogata i uspješna. 1931. god. ta se firma fuzionira sa fotogrametrijskim odjeljenjem firme C. Zeiss, Jena, u kojoj su djelovali poznati učenjaci prof. Bauersfeld i prof. Gruber. Poslovno vodstvo fuzionirane firme Zeiss-Aerotopograph, Jena preuzeo je E. O. M. Visoka kvaliteta proizvoda te firme bila je već prije rata u svijetu priznata. Nakon rata firma se ZA pod vodstvom M-a tako rekuć iz ničesa u vrlo kratkom vremenu podiže i igra vidnu ulogu u svjetskoj fotogrametrijskoj produkciji. Nema sumnje da je za uspjehe firme ZA kao i njem. fotogrametrije mnogo zaslužan upravo E. O. M., kojem je to bio njegov životni cilj.

»Photogrammetrische Woche« 1954 u Münchenu

Tradicionalna »Photogrammetrische Woche« održaje se između 15. III. i 14. IV. 1954. u Münchenu. Priređivači su Institut za fotogrametriju, topografiju i opću kartografiju Tehničke Visoke Škole u Münchenu i firma Zeiss-Aerotopograph, München-Oberkochen, a vodstvo je povjereno prof. Dr. Finsterwalderu i prof. Dr. Schwidefskom. Prvi dio priredbe do 28. III. je teoretskog karaktera, te će se u predavanjima, vježbama i diskusijama tretirati aktualna pitanja koja još nisu obrađena u udžbenicima. Teme predavanja bit će iz sljedećih područja: današnje stanje fotogrametrije, optika, stereoskopija i stereometrija, aerokamere i aerosnima-

nje, redresiranje, stereoinstrumenti, orijentacija snimaka, orijentacione točke, geodetski instrumenti i postupci u vezi sa fotogrametrijom, topografski i kartografski problemi fotogrametrije, fotogrametrija za topografske, katastarske i šumarske svrhe, interpretacija aerosnimaka, fotogrametrija u visokogorju, isertavanje i reprodukcija fotogrametrijskih planova, organizacija i ekonomičnost fotogrametrije.

U drugom dijelu bit će interesantima dana prilika da vrše praktičke radove na instrumentima. Po završetku priredbe donijet ćemo o njoj prikaz.

Braum

Glavna godišnja skupština Društva Geodeta Hrvatske

Glavna godišnja skupština Društva Geodeta Hrvatske održala se 24. siječnja o. g. u prostorijama Saveza DITH-e Berislavićeva 6, skromno kao i dosadašnjih godina. Prisustvovali su delegati Društva Geodeta podružnica Split, Ri-

jeka i Osijek. Društvo nije moglo ni ove godine upriličiti onakav geodetski skup kakav bi bio potreban. Osjećala se izvjesna zamorenost, koja je bila vjerojatno posljedica nedavno prirednog Kongresa, na kojem je naše dru-

štvo uzelo vidnog učešća. To je razlog da je i ovogodišnja skupština geodeta Hrvatske protekla kao i ranijih godina. Međutim bilo bi u buduću potrebno misliti na održavanje godišnjih skupština u pojedinim većim centrima naše Republike, kako bi se više u radu aktivirale podružnice, i kako bi došlo do što tješnije suradnje sa stručnjacima na terenu.

Prva godina samostalnog rada našeg društva obilježena je relativno lijepim uspjesima, i ako se pojavljuje još niz nedostataka, uglavnom organizacionog karaktera.

Izvještaj o radu podnio je tajnik drug Danilo Vukovojac, koji se u svom referatu dotakao svih problema, uspjeha i neuspjeha u radu društva.

Društvo je preuzelo na sebe organizaciju I. Kongresa geodetskih inženjera i geometara Jugoslavije, pa je u radu Kongresa i njegovih komisija (radnih savjetovanja) dalo vidan doprinos. Naši članovi dali su pet referata i jedno predavanje od kojih su dva štampana i data delegatima kongresa.

Drugi važan rad je na izdavanju Geodetskog lista, na čemu su se naši članovi nesebično angažirali, kako bi unatoč financijskih poteškoća s kojima se bori list on ipak izlazio.

O ovim pitanjima su članovi i ranije bili obaviješteni, o Kongresu je štampan posebni broj Geodetskog lista, tako da se u ovom prikazu ne ćemo na njima zadržati. Osvrnut ćemo se na neka pitanja, koja će se morati stalno tretirati dokle god ih jednog dana ne skinemo s dnevnog reda naših sastanaka. To su pitanja organizacionog karaktera: prikupljanje svih stručnjaka iz naše Republike u članstvo društva, te prema tome povećanje materijalne baze društva, okupljanje i aktiviranje mladih drugova na akcijama i radu društva.

I ako je društvo u okupljanju članova imalo vidnog uspjeha u zadnje vrijeme, ipak postoji još priličan broj naših stručnjaka, koji ostaju izvan društva. To su u prvom redu stručnjaci u katastarskim upravama, u privatnoj praksi i po raznim drugim ustanovama i preduzećima. Okupljanje članstva će i dalje biti glavna briga društva.

U diskusiji učestvovao je velik broj prisutnih delegata i članova. Ukazalo se na potrebu većeg angažiranja u su-

radnji sa članovima i podružnicama na terenu. Diskusija je pokazala da je društvena djelatnost i rad mnogo doprinio na poboljšanju materijalnog stanja naših stručnjaka na terenu i da je briga o daljnjem poboljšanju, sređivanju i riješavanju preostalih problema stalno na dnevnom redu rada društva. O tome svjedoči i rad komisije za organizaciona i staleška pitanja Kongresa i zaključci koji su tamo doneseni. Ukazano je na nedostatak priručne stručne literature za naše praktičare, pa je napomenuta potreba štampanja geodetskih priručnika i ostale priručne literature. Time je pokrenuto pitanje stručne geodetske literature, koja se do sada publicirala vrlo jednostrano, t. j. izdavana su isključivo udžbenici pretežno za srednje škole, koji ne mogu radi svoje nepreglednosti poslužiti i kao priručnici praktičarima. Udžbenici za visoke škole, kojih ima malo opterećeni su opsežnim teoretskim dijelom, što je i prirodno obzirom na program nastave na visokim školama. Geodetskim stručnjacima na novom premjeru nedostaju praktična uputstva, priručnici koji su im potrebni kod radova na premjeru, a osim toga koji bi im mogli poslužiti kao priprema za stručne ispite. Društvo bi trebalo pokrenuti pitanje izdavačke djelatnosti geodetske literature, uključujući tu i geodetsku periodiku Geod. List.

Slabi interes mladih drugova, naročito u podružnici Zagreb, za rad društva, za stručno i političko uzdizanje treba da potakne na još intenzivniji rad i pronalaženje novijih mogućnosti da se mladi drugovi zainteresiraju za rad društva i djelovanje struke. Ukazano je da prema ovoj činjenici ne bi trebali ostati ravnodušni organi geodetske službe, nego bi je trebali uzimati u obzir i sa svoje strane doprinijeti da se to stanje poboljša. Geodetskoj službi ne bi trebalo biti svejedno da li naši mladi stručnjaci imaju interesa za struku ili ne, da li se stručno uzdižu i da li stručno rade ili ne.

Na kraju izabran je novi upravni odbor, u kojem su ušli Prof. Ing. Mato Janković, kao predsjednik, članovi odbora Dr. Mirko Tomić, Ing. Josip Eisele Ing. Stjepan Imper, Danilo Vukovojac geom., Vinko Prkić geom., Antun Paškvan geom., Ing. Zvonimir Gjurgjan, Ing. Veljko Petković, Katarina Pavić

geom., Neda Lončar geom., delegati podružnica: Split Cedo Kosović geom., Ivo Klarić geom., Rijeke Ivan Županić

geom., Srećko Radetić geom., Osijek Miomir Stefanović geom., Ing. Marijan Mrazović.

Komasacije zemljišta

Društvo Geodeta Hrvatske u Zagrebu priredilo je u zadnjoj godini tri predavanja iz komasacije zemljišta. Predavači bili su Ing. S. Jednak, Ing. S. Imper i Ing. B. Mužina. U predavanjima je obrađena ne samo geodetska djelatnost u komasacijama, nego i ekonomsko značenje komasacije, pravni momenti, hidrotehnički radovi u komasacijama, agronomsko značenje, uređenje šuma u komasaciji, regulacija naselja, uređenje zemljišne knjige i novi katastar zemljišta.

Plodne diskusije nakon održanih predavanja pokazale su, da je taj problem kod nas veoma važan za unapređenje naše poljoprivredne proizvodnje i za povećanje žetvenog prinosa.

Društvo je formiralo posebnu komisiju, koja je proučila novi »Prednacrt zakona o komasaciji zemljišta i predložila Upravi našeg društva sugestije koje su dostavljene nadležnim uređima. U toj komisiji su najviše surađivali Dr. Ing. N. Neichardt, Ing. B. Mužina i Ing. S. Imper, te povremeno Ing. Belašковиć Ing. Jednak i Ing. Braum.

Istaknuta je potreba da se tehnički radovi na komasacijama prilagode današnjim potrebama kod nas, uz pokušaj da se primjeni i fotogrametrija i jednostavnije metode rada, zbog ubrzanja te pojeftinjenja samog postupka. Posebno je ukazano i na metode u tim radovima u drugim zemljama, pa je istaknuto da je u Švicarskoj novi premjer odijeljen od same komasacije, koja se obavlja na postojećim katastarskim planovima, dok se novi premjer vrši naknadno. U literaturi Zapadne Njemačke, to se pitanje također tretira te je njihov stručni zemljaski odbor donio zaključak da se u privredno važnim područjima zbog masovne provedbe komasacije, imaju primijeniti brže metode rada, koje su znatno jeftinije, a zadovoljavaju uslove, koji važe za katastarske planove prije komasacije.

Prema pisanju dnevne štampe krajem travnja 1954. g. održala je saborska komisija u privrednom odboru ne-

koliko sastanaka sa stručnjacima za komasacije, te je pretresen novi Prednacrt zakona o komasaciji. Kao novost ističe se grupisanje posjeda prema prethodno izrađenoj gospodarskoj osnovi po kulturama za obrađivanje u naprednoj poljoprivredi, tako da više nije princip »u jednom komadu«, već u određenom redosljedu tzv. »plodoreda«. Taj princip će se primjenjivati po prethodnom sporazumu samih zemljoposjednika. Isto tako se predviđaju kao predsjednici komasacionih komisija suci, koji će tako moći da izvrše i sve potrebne ispravke u zemljišnim knjigama.

Društvo ekonomista NRH na svojoj glavnoj god. skupštini u Osijeku 23. IV. 1954. g. priredilo je posebno predavanje o ekonomskom značenju komasacije. Šumarski stručnjaci moći će dati svoj razrađeni program za uređenje šuma u komasacionom postupku. Agronomi će osobito kod izrade gospodarske osnove i procjene zemljišta u komasaciji moći postaviti svoje smjernice, a hidrotehničari dati pregledne podatke, o melioracijama, koje se mnogo lakše i racionalnije mogu izvesti, ako se vrše prigodom komasacija.

Geometri, a pogotovo geodetsko-kulturno tehnički inženjeri, kao rukovodioci u izvođenju komasacija, moći će tako prema direktivama tog koordinacionog odbora, mnogo uspješnije provesti te radove.

Rezolucija našeg kongresa, koja je odštampana u »Geodetskom listu« dosta opširno tretira ovo pitanje.

U širim krugovima čuju se primjedbe da je komasacija skupa, a zaboravlja se, da se uz provedbu komasacije nastoje odjednom obaviti i svi ostali melioracioni radovi, koji nisu direktno ovisni od same komasacije. Tako isto neki ukazuju na bojazan, da zemljoradnici gube interes za komasaciju, jer im je granica od 10 hektara u Uredbi o zemljišnom fondu možda privremena. To je međutim deciderano demantirao predsjednik FNRJ svojom izjavom od

28. IV. 1954. g. koja je bila objavljena u dnevnoj štampi.

Geodetsko društvo u Beogradu organiziralo je predavanje o komasaciji s predavačem Ing. D. Mužinom, gdje se također razvila plodna diskusija. Časopis »Geodetska služba« donio je vrlo opširan članak o »Uređenju atara« u kome Ing. N. Cvejić iznosi vrlo interesante prijedloge, kako bi se danas trebale provesti komasacije, te veliku važnost pridaje istodobnim melioracijama.

Geodetsko društvo u Ljubljani također je ove zime u jednom predavanju održanom po Ing. D. Mužini skrenulo pažnju svojim članovima na važnost komasacija u NR Sloveniji, pa je slično predavanje ponovljeno nakon 14 dana po geometru O. Steineru. Isto društvo će nastojati da formira jedan koordinacioni odbor stručnjaka slično kao u Zagrebu. Predsjednik vlade NRS Miha Marinko na jednom zboru birača u Prekomurju obećao je biračima, da će se kod njih provesti komasacije, jer je rasparčanost parcela tamo tako gusta,

ima mnogo uskih parcela ispod 1 m, a dugih do 400 m. Društvo agronoma u Zagrebu održalo je ove zime isto predavanje o komasacijama s predavačem Ing. B. Mužinom i tu su u diskusiji došlo do izražaja okolnosti nastale formiranjem i rasformacijom seljačkih radnih zadruga. I geodetsko društvo u N. Sadu priredilo je također ove zime predavanje iz komasacija.

Komasacionih geodetskih i kulturno-tehničkih stručnjaka NRH ima danas sa praksom oko 25 tako, da bi svaki mogao godišnje rukovoditi sa 4—5 komasacija, odnosno u FNRJ oko 40 stručnjaka, koji bi uz pomoć mladih geometara i inženjera mogli godišnje komasirati oko 100.000 hektara. Tako bismo već za dvije godine mogli postati neovisni od uvoza pšenice. Naravno da to treba razumjeti pod pretpostavkom ispunjenja izvjesnih preduslova, kao što je finansiranje, dobri propisi, odgovarajuće metode rada i dobra organizacija kako u administrativnom, tako i tehničkom i finansijskom pogledu.

Ing. Bruno Mužina

»GEODETSKI LIST«: Izdavač »DRUŠTVO GEODETA« NR Hrvatske, Zagreb, Berislavićeva ul. 6. — Odgovorni urednik: Prof. Ing. Mato Janković, Zagreb Hrvojeva ul. 5. — Uprava, uredništvo i administracija: Zagreb Petrinjska ul. 7. — Pretplata 600.— Din, za članove stručnih društava 360.— Din, za studente i đake 180.— Din. — Tekući račun kod Narodne banke, Zagreb 402-T-816.
